

MARGUTIS

Zilevicius J.
166 Park Place
Elizabeth N. J.

Cor

LIETUVOJE NETAIP SENIAL... LAISVAI, NEPRIKLAUSOMAI ŠVĘSTA ANTANŲ VARDUVES... PAVEIKS-
LE MATOTE LIUVOS PREZ. A. SMETONĄ, TARPE AUKŠTŲ BAŽNYČIOS DIGNITORIŲ. IŠ KAIRĖS Į DEŠI-
NĘ: POPIEŽIAUS ATSTOVAS MONSR. ARATA, PREZ. A. SMETONA, ARKIV.-METROPOLITAS J. SKVIREC-
KAS IR KITI DVASININKAI IR PASAULIEČIAI.

MARGUTIS

PUBLISHED SEMI-MONTHLY ON THE
15th and 30th
ANTANAS VANAGAITIS
Editor-Publisher

Entered as second-class matter at the post office at Chicago, Illinois, May 16th, 1928, under the act of March 3rd, 1879. SUBSCRIPTION PRICE \$2.00 per copy. The publisher assumes no responsibility for return of unsolicited manuscript.

MARGUTIS, 6755 South Western Avenue.,
Chicago, Illinois
PHONE GROVEHILL 2242

Phone Canal 6122

Dr. S. Biežis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street

Valandos:

nuo 1—3 ir 7—8 vakare,
Seredomis ir Nedėliomis
pagal sutartį.

Rezidencija: 3241 W. 66th Pl.
Telephone REPublic 7868

Office Telephone HEMlock 5524

Emergency: Call MIDway 0001

Res.: Telephone HEMlock 1643

Dr. Albert J. Valibus
PHYSICIAN AND SURGEON

Valandos:

Nuo 1 iki 3 ir nuo 6 iki 8 val. vak.

2408 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILL.

Ofiso ir Rezidencijos Telefonas:

LAfayette 7020

Dr. Stanley Naikelis
PHYSICIAN AND SURGEON

Ofiso Valandos:

Kasdien, Išskiriant Sekmadienius
nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo
7 iki 8:30 val. vakare.

3417 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILL.

Atsinaujinkite Margučio Prenumeratą! Mar-
gutis metams kainuoja \$2.00, pusei metų \$1.00.
Adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Užsirašyk Amerikos

“Lietuvių Naujienos”

Tai pigiausias ir gražiausias
mėnesnis žurnalas, 24 puslapių.

Prenumerata metams tik 50
centų.

— ★ —

“LIETUVIŲ NAUJIENOS”

332 No. 6th Street

Philadelphia, Pa.

Dirva

Redaktorius **K. S. Karpus**
Kaina \$2.00

Savaitraštis leidžiamas Clevelande

Adresas:

6820 SUPERIOR AVENUE
CLEVELAND, OHIO.

SANDARA

Tautinės Sandaros Organas.
Metams kaina \$2.00

Red. M. VAIDYLA

Adresas: 840 W. 33rd Str.

Antanas B. Petkus

Dvi Naujos, Moderniškos Koplyčios

Pagrabams

Viena: Chicago, Ill. 6812 So. Western Ave.

Telephone Grovehill 0142

Antra: Cicero, Ill. 1410 South 50th Avenue

Telephone Cicero 2109

Puikus patarnavimas laidotuviams. Dar pulkesnės koplyčios
šermenims. Reikale, kreipkitės į laidotuvių direktorių **ANTANA**
B. PETKŲ.

MARGUTIS

Foremost Lithuanian Journal
of Music, Folklore and
Humor

— Synchronized With —
Outstanding Radio Programs
Covering Homes of a Million
Lithuanians.

BŪRŲ POETAS KRISTIJONAS DUONELAITIS

PRŪSIJOS LIETUVNINKŲ BAUDŽIAUNINKŲ GYVENIMAS
DUONELAIČIO LAIKAIS.

Kristijonas Duonelaitis savo vardą įamžino mūsų literatūroje grožiniu eiliuotu kūrinio "Metai", kur jis aprašo Prūsijos būrų — lietuvių baudžiauninkų gyvenimą. Duonelaitis yra artimas ir kiekvienam darbo žmogui, nes savo kūryboje jis mūsų literatūroje didžiai išaukštino darbą ir nepaprastai gražiai ir meniškai eilėmis aprašė vargšų darbo žmonių gyvenimą. Kas nėra skaitęs Duonelaičio "Metų", tai neapsiriksime pasakydami, kad tas nėra skaitęs gražiausio ir vertingiausio mūsų literatūros kūrinio.

Kristijonas Duonelaitis gimė, 1714 m. Lazdynėlių k., Gumbinės apskr. Duonelaičio laikais toje vietoje pusė gyventojų kalbėjo lietuviškai ir pusė vokiškai. Prieš 1709 — 1711 m. bado ir maro laikotarpį tose apylinkėse gyveno beveik tik vieni lietuviai. Duonelaičio tėvai irgi buvo lietuviai būrai, todėl ir Kristijonas iš pat mažens išmoko gerai lietuviškai kalbėti. Kristijono tėvas buvo darbštus ir pasituris būras — ūkininkas. Tačiau jis mirė, Kristijonui dar kūdikiu tebesant. Duonelaitienė paliko su septyniais vaikais — keturiais sūnumi ir trim dukterim. Daug vargo jai teko patirti, kol savo vaikus aprūpino ir išleido į žmones. Duonelaičių dukterys ištėkėjo už kaimynų būrų, o sūnūs pasižymėjo amatininkų gabumais, labai mėgo mechaniką. Vienas jų Karaliaučiuje buvo pragaršėjęs auksininkas, kuris pirmas Prūsijoje padirbo fortepianą. Antrą fortepianą padirbo jo brolis Kristijonas, kuris net poetu ir klebonu būdamas, iki pat mirties dirbinėjo įvairiausius laikrodžius, barometrus, termometrus, fortepianus, tekino stiklus ir dirbo kitus mechanikos darbus.

Motinos rūpesčiu mažas Kristijonas pateko į Karaliaučiaus katedros mokyklą. Šioje mokykloje jis buvo apgyvendintas beturčių mokinių bendrabutyje. Kartu su

kitais mokiniais beturčiais Kristijonas turėdavo dalyvauti bažnyčioj chore, giedoti laidotuvėse, lydėti velionis ir kit. Bendrabutyje Duonelaičio gyvenimas buvo labai skurdus ir vargingas. Ten Kristijonui tekdavo ir pabadauti — kartą nuo išbadėjimo net apalpo. Tačiau, būdamas darbštus, kantrus ir tvarkingas mokinytis. Duonelaitis visus sunkumus nugalėjo — pasirengė ir įstojo į universitetą, kur studijavo teologiją ir išmoko daugelį svetimų kalbų — lotynų, graikų, hebrajų, vokiečių, prancūzų, lietuvių kalbą, nes tada Karaliaučiaus universitete buvo dėstoma ir lietuvių kalba ir ja buvo labai įdomaujama. Baigęs 1740 m. universitetą, Duonelaitis kurį laiką mokė dvarininkų vaikus, buvo chorvedžiu, vargonininku mokyklos vedėju ir, pagaliau, 1793 m., Karaliaučiuje išlaikęs kunigo kvotimus, buvo pakviestas Tolminkiemio protestantų klebonu, kur išklebonavo 37 metus.

Tolminkiemio parapija randasi netoli Lazdynėlių, gražioje kalvotoje apylinkėje tarp Ramintos ir Teisos upių. Netoli nuo Tolminkiemio prasideda garsioji Ramintos giria, kurioje dar ir šiandien esama nemaža briedžių, o Duonelaičio laikais čia knibždėte knibždėjo vilkai ir kitoki žvėrys. Tada Tolminkiemio parapija turėjo keturis tūkstančius gyventojų, iš kurių daugiau kaip tūkstantis buvo lietuviai. Kaimų vardai irgi buvo lietuviški — Didžiuliai, Kiauniai, Tėveliai, Varniai, Ramintai ir pan. Kai kuriuos kaimuose gyventojų daugumą sudarė lietuviai. Vėliau pamažu lietuvių skaičius retėjo, dauguma jų susimaišė su kitais gyventojais ir nutautėjo. Tačiau kai kuriose Lietuvos ir Prūsijos pasienio parapijose dar ir šiandien esama nemaža lietuvių. Darkiemio parapijoje pamokslai sakomi vokiečių ir lietuvių kalbomis.

Tais laikais klebonas Duone-

zų ir kit. Universitete jis pagilino ir laitis savo parapijonims pamokslus irgi sakydavo dviem kalbom — iš ryto vokiečiams vokiškai ir po piet lietuviams lietuviškai. Tačiau Duonelaičio lietuviškai sakomi pamokslai būdavo kažkaip patrauklesni, gražesni. Net to meto vokiečių bažnytinė vyresnybė pripažino, jog Duonelaitis pamokslus lietuviškai sakęs "nepaprastai puikiai".

To meto Prūsijos lietuvių gyvenimas nebuvo lengvas lietuvių. Išmirus nuo siautosio maro ir bado, praretėjusiuose lietuviškuose kaimuose buvo apgyvendinti vokiečių kolonizatoriai. Naujieji gyventojai valdžios buvo globojami, nebuvo apsunkinami baudžiava, visur buvo pirmieji ir su pasididžiavimu žiūrėjo į baudžiamuosius lietuvių būrus. Tačiau lietuvių kalbą ir papročius. Laisvesnis ir pažangesnis ateivių gyvenimas masino lietuvių ir jie pamažu pradėjo pasiduoti vokiečių kultūrai ir atprato nuo savų papročių. Tada lietuvininko būro būdas pamažu pradėjo keistis ir jis kaskart vis labiau ir labiau nutautėjo. Duonelaitis skaudžiai atjautė šį sunkų lietuvininko būro gyvenimą ir ypač sielojosi, kad lietuvininkai pamėgdžioja vokiečius ir kitus ateivius, atsisako nuo savo dorų ir gerų papročių ir nutautėja. Visokių to meto būro lietuvininkų ydų kaltininku Duonelaitis laikė svetimųjų įtaką. Didžiai atjausdamas sunkią būro baudžiauninko dalį, Duonelaitis garbino "barzdotų gadynėlių" senovę, kai šiose apylinkėse dar dauguma lietuvininkų gyveno ir "ščyrai" baudžiamą nešė.

Gražiai Duonelaitis sugyveno su savo parapijonimis, ypač jis mylėjo paprastus žmones baudžiauninkus. Laisvą valandą jis dirbdavo savo sode ir dažniausiai kalbėdavosi su savo parapijonimis būrais. Žmonės taip pat Duonelaitį labai mylėjo, mėgo jo pamokslus ir, jam mirus, ilgai jį tebeminėjo. Tačiau su dvarininkais ir amtmonais Duonelaitis nemėgo bičiuliauti. Su dvarininkais Duonelaitis turėjo ilgą ir didelę bylą, kas jį dar labiau suartino su būrais. Ir savo raštuose Duonelaitis smarkiai užtaria baudžiauninkus

ruojant, tai bus kaip nuo Kukarc-kės-Kaimelio, iki Šakių. Žinoma, mieruojant tiesiu - oro keliu. Westeraunė ir yra tiesi.

Būtų gerai, kad mes daugiau ką nors žinotume apie Lietuvą. Laikraščiai galėtų daug prirašyti, ba turi daug vietos puslapiuose. Mums žingeidų palyginus Lietuvos žemę su, sakysime, Chicago miesto apielinke. Tada žmogus gali turėti šioki-toki supratimą apie savo gimtą šalį. Ir vaikams papasakot. Anąsyk vienas žemaitis manes klausia, kodėl aš neparašau apie tai, kaip atsirado Žemaitiškos Kalėdos ir Suvalckos. Kodel, girdi Margutis nepatalpina tavo rašto, kodėl nelygiai lietuviai šventė Kalėdas, Velykas ir kitas šventes...

Well... paaiškint žmonėms ką nors, tai turi pats žinot. Viską žinot vienas žmogus negali. Jeigu tu moki dainuot, tai nemoki geležį liet. Jeigu moki lauko darbus, tai nemoki fabriko darbo. Tai ot ir čia. Norint ką žinot ir kitiems pasakyt, parašyt, tai turi knistis po raštus, po knygas. Sakysim, norim žinot kodėl Lietuvoje, rusams valdant, buvo tų pačių lietuvių švenčiama dvejų Velykos, Kalėdos ir t. t....?

Kodel? Sakysim ruskis turėjo savo kalendorių, o "paliokai" savo. Matot, Suvalcka gubernija buvo atskirta nuo visos Lietuvos ir pavesta neva "Lenkų Karalystei". Bet, kodėl buvo toje pačioje Rusijoje du kalendoriai? Kaip jie atsirado? Ot ir išaiškink, kad nori! Well.. aš gavau vieną knygą iš Margučio redaktoriaus ir pradėjau knistis po jos puslapius. Ir žinot ką? Užtikau kaip ką. Gal ir jūs nežinojot, kad rusai Kauno ir Vilniaus gubernijoms, gražino tą "seną kalendorių" 1800 metais. Taip... 1800 metais Kauniškiai ir Vilniaus krašto lietuviai gavo "seną kalendorių" ir visas šventes šventė sykiu su rusais. O Lenkijoje ir Lietuvoje (unijoje esant) įvesta tas "naujas kalendorius" nuo 1586 metų. Prūsų kunigaikštijoje — 1612 metais. Vokietijoje nesivur vienodai; protestonai įvedė "naują kalendorių" 1700 metais. Švedijoje — 1753 metais. Anglijoje — 1752 m. O tokioje Graikijoje ir po šiai dienai laikomasi "senojo kalendoriaus". Rusijoje, po revoliucijos (1917) įvesta "naujas kalendorius" ir savaitė iš penkių dienų. O Turkijoje "senasis kalendorius" panaikintas tikrai 1927 m.

Kalendorių yra visokių, bet du, tai mums visiems žinomi: Juliaus Cesario ir Grigaliaus (popie-

žiaus). Naujais laikais, metų pradžios nevienodumą įnešė Grigaliaus Tryliktojo kalendoriaus reforma. Jisai saulės metus, praktiskumo dėliai, nustatė 365 dienas ir 6 valandas, o Juliaus Cesario metai turėjo 365 dienas, 5 valandas, 48 minutes ir 46 sekundas. Tuo būdu tarp saulės ir Juliaus Cesario metų, susidarė skirtumo iki 1700 metų nuo III amžiaus, vieną dieną rokuojant kas šimtas metų - 10 dienų. Ir kas šimtmetis vis prisideda viena diena. Pav. 1800 metais, jau skirtumas 11 dienų. Nuo 1900 metų, jau 12 dienų ir tt... Popiežius Grigalius 1582 m. spalio 4 d., įsakė laikyti spalio 15 d. Bet ne visose šalyse įvesta tas patvarkymas. Kaip jau ankščiau rašiau, visur įvesta 1586 metais, kitur net 1927 metais. Ir pradžią metų ne vienu sykiu visose šalyse švesdavo ir dar dabar nešvenčia sykiu. Bet tai ilga istorija. Paliksiu kitam sykiui.

Viena, tai įdomu, kad nevysi turime nedėlių iš 7 dienų. Toki ruskiai dabar įsivedė nedėlių iš 5 dienų. Jiems gerai. Turi daug šventų dienų...

Graikijoje "Ateniečiai" turėjo nedėlių (savaitę) iš 10 dienų, Romėnai — 8 dienų, semitų tautos — 7 dienas. Savaitės dienas skaičiuodavo nuo subatos: pirma diena buvo sekmadienis-nedėlia, antra - panedėlis, trečia - utarninkas ir t. t. Romėnai turėjo tokius vardus: dies Solis (nedėlia), dies Lunae, dies Martis, dies Mercurii, dies Jovis, dies Veneris, dies Saturni....

Tai tiek apie kalendorių... Reikėtų ir daugiau kaip ką parašyti, bet jau tiek prirašiau, kad vietos neturėsiu kitiems rašams. Reiks prašyti pono redaktoriaus, kad patalpintu porą paveikslų. Viena paveikslą gavau Tuniso miesto. Anąsyk skaičiau aprašymus Vinco Uždavinio apie Tunisą, tai, sakau, gal kaip kam bus įdomu įžvelgti į "paltagrapiją"... O kitas paveikslas, tai dar Margutis nebuvęs, su "Kvintupletais". Tie "Kvintupletai", tai man širdį ėda. Ot, kad taip kas nors iš lietuvių "Sikstupletą" susilauktų!... Aš vis Baltramiejų kusu ženyti. O ką žinai? Žmogus juk nežinai kur tavo laimė tu pi...

Na, tai iki pasimatymo ir pasišnekėjimo per laišką. Jums, kurie nešiojate tą meilingiausią vardą **ANTANO**, tai siunčiu sveikinius. Šimet Antanų vardinės per

Sekminės. Jau sakau tos šventės taip susipynė, kad nei vieno garbingo šventojo negalima tinkamai švest. Šventis Jurgis per "Gudfraidę" buvo, Šventis Morkus per Velykas, Šventis Antanas per Sekmines, o Šventis Jonas, tai per Devintines. Turėsim atpuskaut be šventų...

Vistiek, sveikinu Antano vardo nešiotojus ir velinu viso geriausio ant šios žemės, o po smerčio, tai ką užsipelnėt, tą gausit (žinoma, čia kalbu apie mirusius Antanus)...

Iki kito sykio likite sveikučiai!
Jūsų JERONIMAS.

— ★ —

BUS LIETUVA!

—

Bus Lietuva, pakol mūsų

Kalba sraujai teka,

Pakol mūsų karšta širdis,

Už mūs' tauta plaka!

Gyva, gyva dvasia mūsų

Ir gyvens per amžius;

Griausmus, žaibus ir suktybes,

Lietuvis sugniaužys!

Kalba davė mums Dievulis,

Kurs pasaulį valdo,

Kas išims ją iš mūs lūpų

Kai Jis gint mus žada!?...

Kad ir žmonės šio pasaulio

Kraugeriais pastoję,

Mes nebijom! Dievs su mumis!

Jis mūs Gelbėtojas!

Senas Poetas!

☆

MARGUČIO

RADIO PROGRAMAI iš WHFC (1450 kil.) pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais, 9:30 val. vakare.

SEKMADIENIAIS 1 val. po piet.

PENKTADIENIAIS 7 val. vakare.

Tel. GROvehill 2242

Naujas Leidinys

"TIMELESS LITHUANIA"

LIETUVAI grąso didžiausias pavojus. Rusai ir vokiečiai stengiasi ją paverge sunaikinti ir galutinai pajungti. Kiekvieno lietuvių yra šventa pareiga gelbėti savo tėvynę iš tų grobuonių pasikėsimo — gelbėti kuo galint. Daug yra visokių gelbėjimo priemonių. Viena tokia priemonė yra spauda. Ne be reikalo ji vadinama didžiausia galybė. Spausdintas žadis yra taiklus įrankis kitiems pulti ir sau gintis.

Lietuvos priešai yra prirašę ir dar teberašo apie ją visokių neteisybių. Jie siekia, suklaidinę pasaulį, pakirsti pasitikėjimą Lietuvių tauta. Tokios piktos literatūros yra paskleista visuose kraštuose. Mums reikia kovoti su ta, piktybe, tiesa kovoti prieš melą, parodyti Lietuvą tikroje šviesoje, parodyti kokia ji išties yra buvus ir kokia dabar yra. Tokios šviečiamosios literatūros dar labai mažą teturime. Reikia jos daugiau. Del to kiekvienas spaudos žodis, rimtai aprašęs Lietuvį tautą ir mūsų gimtąją šalį yra mums labai brangus.

Laimei, mums netrūksta draugų, palankių rašytojų kitataučių. Mokėkime juos vertinti padėkime išleisti jų raštus.

Štai Dr. Owen J. C. Norem, buvęs Suvienytų Valstijų Igaliotas Ministeris, atstovavęs Kaune savo valstybei paskutinius trejus metus (1938 — 1940), turi parašęs labai įdomią knygą (350 puslapių didumo) apie Lietuvą.

Autorius pasakoja apie Lietuvių kilmę, apie jų kalbos vertę, apie jų senąją ir naująją kultūrą, apie jų nuopelnus Europos civilizacijai. Periodais aprašyta Lietuvos istorija, pradėjus žila senove ir baigiant jų nepriklausomos valstybės atsteigimu. Išdėstyta kaip Lietuviai 12-me amžiuje susitelkę valstybėn, sekmingai kovojo su plėšriais vokiečių ordiniais ir juos nugalėjo, kaip kariavo su rytų Slavais ir Totoriais, kaip jie, besigindami priešų, sukūrę didžiulę imperiją, ir kaip savo išsiplėtojimui pavargę, susidėjo su lenkais unijon, prarado savarankiškumą ir kaip, pagaliau, Lenkija ir Lietuva buvo padalinta tarp Prūsijos, Austrijos ir Rusijos.

DAUG VIETOS Dr. Norem'o knygoje pašvęsta atsisveikiosios Nepriklausomos Lietuvos periodui (1918 — 1940 m.). Prasidėjus 1918 metų Lietuvos Tarybos Deklaracija, autorius paeiliui apžvalgo partijų santykius, vyriausybių pasikeitimus, didžiulėse ekonomines ir finansines reformas, ypač žemės reformą, tautinės kultūros pažangą, diplomatinis, prekybinius ir kitokius Lietuvos santykius su kitais kraštais. Neaplenkia šiokių ar tokių negerovių, kilusių vidaus gy-

venime ir jų nugalėjimą. Knygoje duoda vadovaujančių žmonių charakteristiką ir jų įvertinimus. Skyrium stabtelėja ties sunkiomis Vilniaus ir Klaipėdos problemomis, plačiai paliečia nacių Neumann-Sasso bylą. Dokumentų šviesoje parodo agresingus Rusijos, Vokietijos ir Lenkijos pasikėsimus į Lietuvos nepriklausomybę. Ypač dėmesio kreipia į Rusijos charakteristiką istoriniu žvilgsniu.

Knygą puošia apie 20 iliustracijų ir keli Lietuvos žemėlapiai. Vienas jų parodo kokių ribų Lietuvai reikalavo Lietuvių Delegacija Paryžiaus Taikos Konferencijoje ir Maskvos derybose 1920 metais, kur buvo pasirašyta taikos sutartis.

Knygai prakalbą parašė vienas Minnesotos senatorius, vertinančią knygą, kaip rimtą istorijos veikalą.

Knyga išeis Angliškoje kalboje. Ji jau yra spausdinama ir netrukus bus gatava.

Aukų prašome asmeniškų, iš draugijų, kuopų, klūbų, profesionalų ir biznierių.

Aukos priimamos nuo \$1.00 ir aukščiau. Davusieji \$5.00 ar daugiau gaus knygą. Aukotojų vardai tilps knygoje.

Kiekvienas aukotojas gaus, neskaitant nuoširdžios padėkos už duosnią pagalbą, atitinkamą skaičių šios knygos egzempliorių, jeigu panorės.

Bet visų daugiausia Tamstai bus dėkinga Lietuvių tauta.

Gyvenime labai svarbių metų, esame gal išvakarėse to rytojaus kada bus svarstomas, o gal jau ir sprendžiamas, mažųjų kraštų likimas, taigi ir Lietuvos buitis. Būkime pasiruošę jį sutikti talkoje. Tegul laiku gauna Angliškai kalbanti visuomenė tikrą Lietuvos nušvietimą. Dr. Norem'o knyga puikiai atitinka tą skubų uždavinį. Ji suras Lietuvai daug draugų, stojančių už Lietuvių tautos bylą.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Spaudos Komisija:

P. J. Zuris, Pirmininkas,
Dr. S. T. Thomas, Vice-Pirmininkas,
Dr. J. Jonikaitis, Išdininkas,
K. S. Karpus, Sekretorius.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA

6820 Superior Ave.

Cleveland, Ohio

TIEMS, KURIE TO NEŽINO

(Tęsinys)

Dievo kūno šventė visame katalikų pasaulyje švenčiama su didžiausiomis iškilmėmis, dalyvaujant minioms tikinčiųjų. Ypač iškilingai atliekama procesija su Šv. Sakramentu po miesto gatves. Tuomet visa, kas yra katalikiška mieste ir apylinkėse, išeina lydėti Dievo Žmogaus duonos pavidale. Namai, gatvės tikiškai puošiami. Visas eisenos kelias skamba Šv. Sakramento garbės balsais. Visur matyti džiaugsmas ir linksmybė. Tai tikrai katalikiška šventė, lygiai brangi visoms tautoms ir šalims. Tam jos visuotinumui, kur eina iš Kristaus asmens ir mokslo Dieviškumo, pabrėžti per procesiją keturiose vietose giedama keturių evangelijų pradžios, vadinasi, Kristaus mokslas ir Šv. Sakramento garbė turi plisti į visas pasaulio šalis.

Dievo Kūno šventė ir jos oktava atliekama su Šv. Sakramento išstatymu. Du kartu kasdien daroma procesija: rytą per mišias, o vakare per vakarines (mišparus). Per procesijas vaikai baltais rūbais barsto Išganytojui gėles po kojų, o minia paprastai gieda: "Garbė ir šlovė" ar kurią kitą Šv. Sakramento giesmę.

Mišiose giedama gražus ir galingas Šv. Sakramentui himnas *Lauda Sion — Garbink, Sione, Išganytoją*. Kai prieinama prie žodžių: *Ecce panis — Štai angelų duona...* kunigas ima monstraciją ir rodydamas Švenčiausį žmonėms gieda tos ir dviejų kitų imno eilučių žodžius ir duoda palaiminimą Šv. Sakramentu.

Sekmadieniai po Sekminių. Laikas po Sekminių turi nuo 24 iki 28 savaitių, destis, kada esti Velykos. Sekmadienių pamaldos, jei nėra kliudomos kurios šventės, laikomos žalios spalvos drabužiais, kadangi visą tą laiką turime viltimi gyventi, kad laikydamies Kristaus mokslo, gausime ir malonių ir dangų. Sekmadenių evangelijos dėsto vis naujus Kristaus mokslo dalykus ir jo gyvenimo atsitikimus, kad mes galėtume geriau Kristų ir jo mokslą pažinti, suprasti ir sulig juo gyventi. Paskutinis sekmadienis po Sekminių, kurs yra ir paskutinis bažnytinių metų sekmadienis skaito evangeliją apie Dievo teismą: teisingą metų pabaigoje prisiminti paskutiniai dalykai. Tuo priminimu Bažnyčia ir pradeda sekančiuosius metus, nes pirmasis Advento sekmadienis taip pat turi evangeliją apie Dievo teismą.

ŠV. PANELĖS, ŠVENTŪJŲ IR VĖLIŲ ŠVENTĖS.

Šventieji ir jų garbinimas. Kai kurie žmonės gyvendami pasižymi nepaprastu dorumu ir tiesiog didvyriškomis pastangomis prie tobulumo. Toki žmonės Dievui malonūs ir eina, be abejo, dangun po mirties. Jų, kai kuriuos Bažnyčia yra paskelbusi šventaisiais.

Jei kas miršta su šventumo garsu ir atsitinka prie jo grabo stebuklų, vyskupas surinkęs žinias siunčia popiežiui. Popiežius paskiria tyrimo komisiją iš dvasininkų ir pasauliečių: gamtininkų, daktarų etc. Komisija ima nuodugnai ir sąžiningai tirti Šventojo gyvenimą, ar be sutepties buvo ir jo pomirtinius stebuklus, ar tikri. Jei tyrimas abudu dalykus nustato kaip tikrus, popiežius skelbia mirusį Dievo tarną palaimintu. Taip paskelbtam palaimintu galima statyti altorius bažnyčioje ir talpinti jo paveikslas, bet tik tam tikrose popiežiaus leistose vietose ar šalyse, o ne visam katalikų pasaulyje. Jei po to atsitinka naujų stebuklų, tuomet daroma dar vienas tyrimas ir palaimintasis skelbiamas šventuoju. Palaimintu paskelbimas, paimtas drauge su tyrimu, vadinasi beatifikacija, o šventuoju paskelbimas su atatinkamu tyrimu — kanonizacija.

Šventuosius Bažnyčia garbina. Ji teisingai mano, jog, kas yra savyje tobūlas, Dievo mylimas ir jo gausiai malonėmis apdovanotas, tas vertas garbės. Garbindama šventuosius Bažnyčia nemano tuo mažinti Dievui garbę, tik šventuosiuose Dievą garbinti.

Šventųjų garbinimas arba dulcija yra visai kitos rūšies negu Dievo garbinimas arba latrija: Dievą prašome pasigailėti, o šventuosius tik melstis. Šventųjų garbei Bažnyčia įvedė maldas ir šventes. Šventėms skiria šventųjų mirties (ne gimimo) dieną, kadangi žmogaus išganimas tik nuo mirties visai tikras yra. Šventuosius garbindami mokinomės jų dorybių ir patikriname sau jų užtarymą.

Visų šventųjų labiausiai garbiname Mariją, nes ji visų tobiliausia, Dievo ir mūsų motina. Marijos garbinimas vadinasi hiperdulcija ir reiškiasi daugeliu įvairių maldų ir švenčių.

Marijos šventės. Nekaltas Prasidėjimas. Nuo Adomo nupuolimo visi žmonės gimsta be pašvenčiamos malonės. Marija iš to bendro įstatymo buvo išimta: ji nuo pirmos akimirkos, kai

jos siela susivienijo su kūnu, turėjo pašvenčiamąją malonę. Dėl tos privilegijos vadina Mariją Nekaltai Pradėtąją ir jai minėti yra paskirta gruodžio 8 diena. Tai Nekalto Prasidėjimo šventė. Prieš ją vigilija be mėsinio.

Ivedybos. Mozės įstatymas liepė aukoti Dievui pirmagimius sūnus. Dievas to reikalavo už išgelbėjimą žydų pirmagimių nuo žūties, kai baudė aigiptiečius. Visi pirmagimiai, žmonių ir gyvulių, skaitėsi Dievo nuosavybė: gyvuliai buvo deginami aukai, o vaikai išperkami. Be to, pats Mozės įstatymas liepė moterims po vaiko įsivesti bažnyčion darant apsivalymo auką. Abidvi apeigos reikėdavo atlikti 40 dienų išleidus po sūnaus pagimdymo. Marija tuodu įsakymu atliko paskirtu laiku. Tai Bažnyčia mini vasario 2 dieną (40 dienų po Kalėdų). Ivedybų arba Jėzaus Aukavimo šventė. Per įvedybas šventinama žvakės, kad vaizduotų savo šviesą Kristų, pasaulio šviesybę.

— ★ —

KUNTAPLIO SĄTYRA.

PAVASARIS VILNIUJE . . .

A. a. Kazys Binkis parašydavo prašių ir juokingų eilių. Jo "Pavasaris Berlyne" yra juokingai įdomios eilės. Bet štai skaitime jo eiles tragingai-juokingas apie "WIOSNA" arba kitais žodžiais tariant - "Pavasaris Vilniuje" 1940 metais. Vilniaus bajorų skundas. Tos eilės skamba sekančiai...

Atėjo ir viosna, saulutė pakilo.
Sušale pakampiai sostinės atšilo.
Žiūrėk - gamta rubą laukuose jau maino,
Atėjo ir viosna, o niekas neteina....

Žiūrėk - ryt artojas jau dirvą purena,
Ant dirvos per dienas paukšteliai čirena,
Aplinkui tik plėšosi vyturio daina —
Atėjo ir viosna, o niekas neteina...

Pakriaušiuos mėsavutės žybuoklės pražydo,
Po truputi keičia ir krumai jau žydą,
Širdyje lyg meilė, lyg šiaip nespakaina...
Atėjo ir viosna, o niekas neteina....

Visur kur tik žiūri - pavasario ūpas,
Ten šarka kvatoja šakoj atsitūpus,
Katė ten vejojasi katiną rainą,
Atėjo ir viosna, o lenkai neteina...

Atėjo ir viosna, greit bendži ir liato —
Ir protas jau ruošias pavirsti į batą...
Lig nullo numušom ir honoro kainą
Praeis greit ir viosna, o vis dar neteina...

Kada Sovietai 1939 m. rudenį atidavė "už Lietuvą" Lietuvai Vilnių, tai lenkų bajorai labai nusiminė ir 1940 m. pavasarį, laukė išvaduojant jų. Laukė, bet niekas netėjo....

Ukmergės "Pochodnia", 1940 m.

Rytų Lietuvoje, miestai, miesteliai, buvo labai sulenkinti. 1939 m., kada į Lietuvą subėgo Lenkijos lenkai, miestai, miesteliai dar labiau "suponėjo". Ukmergėje įsikūrė "Pochodnia". Tulas juokingų dainelių rašytojas, panašiai kaip Pūstapėdis, aprašo Kuntaplyj "Pochodnios" Brigadą sekančiai eiliuodamas...

Ukmergės miestukas smarkiai pagarsėjo,
Nes čionai "Pochodnia" kurtis vėl pradėjo.

Ramta-drylia, lia.....
Štai kiekvieną dieną panovio nuvargę.
Apie Polcką kalba, nes "Pochodnia" gerbia.

Ramta-drylia, lia.....
Girdi, Ridzy-Smigly dabar jau ne vadas,
Nebėra Lenkijos, nebus ir brigados...

Jei tik kur pamato internuota lenka,
Didelis ar mažas, tuoj prie jojo slenka.

— Hei ty, żołnierzyku! Erel baltasis!
Pasakyk kaip gera čia gyvent, mielasisl..

Kurgi Ridzy-Smigly dabar jau spoczywa?
A czy bendzie jeszcze nasza Polcka żywa?

Mes jau sugiedojom wieczną otpuszczenia,
Tegul Polcka ilsis vėl do urodzenia...

Štai netoli šventė, bus nedziela Maja,
Bet mūsų "erelio" nesimato w gaju?

Laikas jau lizdelį jam būtų susukti,
Bet bijo nabagas jis čionai nutūpti...

Štai skaitom gazieta, mes "Chata Rodzina",
Bet ji apie Polcką jau nieko nežino...

PUMPURĖLIS.

— ★ —

PIRKIME KODAGIAUSIAI KARO BONŲ!

Marguty galite nusipirkti
Karo Bonų, kokių tik jūs
pageidaujate.

Adresas:

6755 So. Western Avenue,
Chicago, Ill.

KO LIŪDI ŽALIA GIRUŽĖ.

Liaudies Daina

A. Vanagaitis

Handwritten musical score for the song "KO LIŪDI ŽALIA GIRUŽĖ." The score is written on two staves, treble and bass clef, with a key signature of one flat (B-flat) and a 3/4 time signature. The melody is in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. The lyrics are written above the notes. The first line of the melody is: "Ko liū-di ža-lia gi-rū-žė? Ko taiš nu-liū-dai?..." The second line of the melody is: "Ar sus-pau-di tau šis-du-žė ar bė-dos var-gai?..." The score ends with a double bar line and a repeat sign.

Neliūdėk, žalia giružė,
Nes ateis laikai,
Uždainuos tau linksmą dainą,
Lietuvos vaikai...

Verkia tėvas ir motina
Mylimo sūnaus,
Išleisdami į karužę,
Verkia, kad pražus.

Verkia jaunoji mergelė
Už visus labiau,
Išleidus savo meilutį,
Kur skamba kardai.

OI TU STRAZDE...

Handwritten musical score for the song "OI TU STRAZDE...". The score is written on two staves, treble and bass clef, with a key signature of one sharp (F-sharp) and a common time signature (C). The melody is in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. The lyrics are written below the notes. The first line of the melody is: "Oi tu, strazde, strazde-li, tu rai-ba-sis paukšte-li". The second line of the melody is: "ko tu ne-gie-di žnk-sti ry-te - li? — li?". The score ends with a double bar line and a repeat sign.

Ar riešutus auginaĩ?
Ar uogeles sirpinai?
Ar kalnely, rugius
Brandinaĩ?

Nei riešutus auginau,
Nei uogels sirpinau.
Tik kalnely, rugius
Brandinau.

— ★ — TRYŠ SESUTĖS...

Trys sesutės ant kalnelio,
Laužė šakas nuo berželio.
Lyliā, lyliā.

Laužkit, laužkit šakužėles,
Nenulaužkit viršūnėlės.
Lyliā, lyliā.

Jūs palikit viršūnėlę,
Del raibosios gegutėlės.
Lyliā, lyliā.

Gražiai kukuoj gegutėlė,
Žalio beržo viršūnėlėj.
Lyliā, lyliā.

Iškukuokie gegutėlę,
Tu del manes bernužėlį...
Lyliā, lyliā.

Trys sesutės kaip lelijos,
Kaip daržely pinavijos.
Lyliā, lyliā.

— ★ —

KAIP IŠMOKT LIETUVIŠKAI RAŠYTI?

(Tęsinys)

Aiškinamasis diktantas. Kur buvai, oželi? — Malūnėly. — Ką veikei, oželi? — Maliau kviečius, maliau miežius. — O kuo tu seikėjai? — Rageliu, kojele? — O kuo tu sušluostei? — Uodegėle ir barzdele. — Ar tavęs nemušė? — Mušė, mušė, kaip nemušė! — O kaip tu bliovei? — Mee e, bukub be!

Jurgelis, tėvelis, mokė vaikus savo: "O jūs, vaikai, netingėkit, paskui tėvą šokinėkit".

Girdžiu: atūžia atzvimbia, atšvilpia, ogi devyni vilkai vieną bitę besiveją!

Eisiu į darželį, suskinsiu kvietkelį, nusipinsiu vainikėlį.

Vesk į darželį, suskinsiu kvietkelį, nusipinsiu vainikėlį.

Vesk bėrą žirgelį į pūdimėlį, mesk aukso pentinus į rūdymėlį. Težvengia žirgelis pūdymėlyje, terūdyjie pentiniai rūdymėlyje.

Tikrinamasis diktantas. Bėruko laikymas. Vincukas savo bėruką labai gerai prižiūrėjo, šėrė ir girdė. Arklys suriebėjo, sugražėjo. Pildamas jam vandens ar užkimšdamas šieno niekados nepamiršdavo paglostyti ir pasikalbėti. Dažnai pakreikdavo jam šiaudų.

Atrado kampe kertėje seną grandyklę. Koks tada buvo jo džiaugsmas! Pradėjo savo bėruką šveisti, kas dieną šukuoti. Arklys tuojau pradėjo kitoniškai atrodyti: plaukai ėmė blizgėti, pats dar labiau pagražėjo.

(Iš Šatrijos Raganos)

VEIKSMAŽODŽIŲ SKAIČIAI.

Darželis. Mūsų darželis buvo labai mažas. Jame augo keli rūtų, pinavijų ir lelijų kerai. Juos mama prižiūrėdavo atliekamam nuo darbo laiku.

Mudviem su Maryte tų gėlių pasirodė per mažas. Tad pasiryžova sukasti daugiau lovelių ir prisėti jas įvairių gėlių, o patį darželį aptverti.

Tėvelis priskaldė ir nutašė statinių. Aš sukasiau į žemę stiebus ir prikaliau prie jų kartis, prie karčių — statinius. Marytė man padėjo. Darbasėjo greitai.

Aptvėrę darželį ėmėva sėti ir diegti gėles. Pirma, žinoma, gerai sukasėva ir išpurinova žemę lovelėse. Man bekasant Marytė kaupė kapojo piktžolės arba grėbė iš lovelių visokias šiukšles. Tuo būdu likova darbininku.

(Iš Giedriaus).

ESAMASIS LAIKAS

U-i, i-u, i-a (iš bendr. ti)

U-i i-u, i (iš bendr. ėti)

Aiškinamasis diktantas. Aš bėgu per kiemą, ji bėga per kambarį. Aš audžiu apinasrį, ji audžia juostą; ji moka austi, o aš dar nemoku. — Aš tyliau ir jis tyli, mudviem reikia tylėti. — Aš nerių, siuviu, jis irgi siuva. — Senučiute, dangus griūva, žemė linksta. — Pirma aušta aušrelė, paskum teka saulelė. — Ką Dievas myli, tą ir plaka. — Motina, kad ir nubaudžia, bet nenuskriaudžia. — Tupi, tupikas, kabo kabiakas. — Gegutėlė tupi, tupi, vanagėlis žiūri, žiūri. — Tinginys guli ir nesikelia. — Aš geriu pieną, o karvė geria vandenį.

AU-O.

Aiškinamasis diktantas. Kas skaito rašo, duonos neprašo. Aš skaitau ir rašau, o duona man tėveliai duoda. — Tinginys ir kelią koja rodo. — Žmogus šaudo, nelabasis kulkaš gauda. — Mūsų seselės gražiai dainuoja. — Piemenėliai raliuoja. — Rugius žmonės sėja. — Dirvas — ūkininkai aria ir akėja. — Gaidys mato vanagą ir puldinėja po kiemą. — Darbininkas neturi laiko tingėti.

ME-TE.

Aiškinamasis diktantas. Jis sėja, mes sėjame, jūs sėjate; ji tyli, mes tylime, jūs tylite; ji audžia, mes audžiame, jūs audžiate. — Mes avis trenkame ir šukuojame. — Kiaulės šeriami grynu grūdų. — Jūs tylite, tur būt, sutinkate. — Mes sočiai valgome, o jūs kaip valgotė? — Mes visi taupome laiką ir pinigus. — Kur jūs einate? Ką jūs nešate?

Tikrinamasis diktantas. Venta po plotmą visaip išsivinguriuoja, skirstosi į įtakas. Tos vėl į krūvą subėga, bet plaukti tik per potvynius pakilsta, o vasarą niūkso vietoje. Todėl, pievos čia smukios, klampios. Vasarą, kai sodresnis lietus sudrožia, apsemia pievas. Tuomet šienaujantiems padaro nemaža šoros.

(Iš Žemaitės sutraukta)

Žali ėgliai kaip kvietkai po dirvonus kerai, tarp jų kiškiai guli, kurapkos vaikus peri.

Vidunaktį taip tyku, kad girdi kaip jaunas lapas arba žiedelis ant šakelių kraunas.

(A. Baranausko).

Paveiksle matote Tunijos sostine - T U N I S miesta, kuris Šiaurinės Afrikos kovose buvo svarbus "punktas". Tunis ir Bizerte, skaityta kasdienos spaudoje. TUNIS miestas buvo aprašytas Marguty. Aprašymas paimta iš V. Uždavinio "10,000 Kilometru" knygos, kurioje jis aprašo kaip lietuviai lankė Tunisą 1930 metais, kaip tenai įvyko Eucharistinis Kongresas gegužės mėnesį, Kartagenoje.... Tunis miestas turėjo gyventojų virš 200,000.

Garsioji "Penkiukė" - "Quintuplets", kuri gegužės mėnesį jau buvo 9 metų amžiaus. "Penkiukė" lankėsi Amerikoje Sault St. Marie, Michigan valstybėje, prie Kanados rubėžiaus. Jos "krikštino" kariškus laivus. "Dėdytė Jeronimas vis galvoja ir galvoja ir apie "Šešiukę" - "Sixtuplets", bet kaip žinoma iš seno - "galvojimas, pasilieka galvojimu"...

ČIAP SUI

Rašo Pūstapėdis

Italijos karalius, sako, nužengė nuo sosto. Mat, žmogus pamatė, kad jo imperija susmuko į čebatą, kitaip sakant, ant tiek susitraukė kad nei sostui vietos nėra kur padėt...

Kaip Dievas Adamą iš rojus "mufavo", tai pasakė: Dirbsi prakaite savo ir valgysi duoną savo... Taigi. O dabar suvis kitaip. Vieni dirba, prakaituoja, o kiti nei šlapio plauko neturi, o valgo ne tik duoną, bet ir kiek nori, mėsos...

Iš po pereito Pasaulinio karo, žmonės ir šiandien prisimena, kad bulvių "pekis" kaštavo čielas doleris. Dabar toks pat "pekis" bulvių kaštuoja pusantro dolerio. Jeigu gautume už dolerį, tai būtų didelis bargenas... Kas žin ar žmonės po 25 metų atsimins, kad taip buvo?...

Seniau sakydavo: Pasivalgyk gerai, kad galėtum dirbti! Dabar sako: Mažiau valgyk, o daugiau dirbk... Pasirodo, kad sulyg to naujo "išradimo", tai alkanas žmogus gali daugiau nudirbti...

Kai kurie vyrai - darbininkai, nepaiso, kad ir sumažino mėsos porcijas, bet ne Dieve duok, jei sumažintu kramtoma tabaką, tai būtų keiksmo į valias. Dar ko gero ir "straikuot" pradėtų...

Dar netaip seniai buvo toki laikai... Kada žmogus pas mėsaininką nusipirkai vištą už dolerį ir kvoterį, tai mėsaininkas nukirsdavo galvą ir dar "fukoti" nuvilkdavo. Parsinešęs, išsivirei ir turėjai kapitalistiškus pietus... Šiandien nuėjai pas tą patį mėsaininką, tai jis apie vištą ir kalbėti nenori. Mokėk ir tris dolerius už gyvą vištą - jos nėra. Pakišo tau kokią mėlynungarę, katrą gaidys pribagė kapot už nepaklusnumą ir... nori imk, nori ne...

Visi gąsdina su "blakmarketu". Nepirkite, girdi mėsos, jeigu ji daktarų neapžiūrėta. Gerai. Bet kaip su vištoms, žuvims? Tos išto "stinkmarketu" atsiduoda, o daktarai nedraudžia pirkti ir valgyti? Nejaugi daktarai tokių mėsų neužuodžia?...

Tarpe lietuvių įprasta sakyti: Kur tik aš nenuėjau, tai visur mane nuosirdžiai vaišino... Nu ir įsivaizduokite jūs sau, kaip galėjo žmogų vaišinti, jeigu jis ten nenuėjo...

Amerikonai sako "apendiks", o lietuviai - "akloji žarna". Bet išvertus atbulai, tai išeina - "blaindgal"...

Žmonės kaip kada kalbėdami apie Lietuvą, girdi ir sako: Joniškis nuo Šiaulių netoli. Mes pėkšti nueidavom. Netoli ir Najorkas nuo Los Angeles. Aną metą Jonas Šarkauskas pėkščias nutraukė iš Najorko į Los Angeles ir net prie paties Pacifiko. Visur distancijos mažos, tik reik norėt ir kantrybės turėt. Žiūrėk, kaip neteksime gasolino, tai būriais trauksim į Kalifornijas ir Najorkus...

Gegužės mėnuo, sako, gražiausias. Smagu žiūrėti į gamtą. Bet mes Chicagoj tai nieko negalėjom matyt. Lijo ir lijo. Ir kodel neuždėt "sylingas" ant dangaus, kad tiek nelytų?...

Kada per daug metų Lujis teorizavo angliakasių, tai valdžia žiūrėjo į tai per pirštus, bet dabar jau susipyko ir ji su Lujisu. Mat ir geri draugai susipyksta...

Komunistai giriasi būk jie geri Lietuvos patriotai. Kur tau nebus! Ir jie, kaip tą varną medų atsituspus kvarksi, mislydama, kad ji gražiau už gegutę kukuoja...

Jeigu Rusija užims Lietuvą, tai jau aš galiu išanksto sakyti, kad Pruseika neduos vizos nei Pakštui, nei Grigaičiui...

Stalinas išsižadėjo pasaulinės revoliucijos. Ką dabar mūsų komunistai darys? Jie negalės čia revoliuciją kelti? Koks tada komunizmo idealas? Kas bus su šūkiu: Viso pasaulio darbininkai vienykitės!...?...

Ir komunistai dasigyveno tą patį kaip socialistai. Jau sakau, tie kapitalistai vis gudresni. Ir kas galėjo tai pamanyti, kad toks "persmas" įvyks Maskvoje?

Pavadink mokyta žmogų durium, tai jis žinos su kuo reikalą turi, ale pavadink nemokyta durium, tai žiūrėk kur durys. Kas žin kodėl taip yra?...

Marytė

Jonuk's žąsis gano. Marytė veršelius. Ir kalbas suėję, Meilingus žodelius. Jonukas Marytei, Gėlelių priskynė Marytė vainiką Sau gražų nupynė. Jonelis, Marytė Sau žaidžia, dainuoja, O žąsys, veršeliai, Rugiuose puškuoja. Tuo laik' šeiminkas Ateina ir žiūri — Abu gavo pliekti Ir gėdą apturi. Rytoj, kaip saulutė Skaisti užtekėjo, Abu piemenėliu Ganyti išėjo. Ne tiek jiedu gano, Kiek krykščia juokauja, O žąsys, veršeliai Rugius skina, rauja. Ir vėl šeiminkas, Su rykščia atėjo, Kaip reikia ganyti, Mokyt juos pradėjo... Kaip veršiai ir žąsys, Daug kart išvaryti. Bet užsėlius mėgsta Naujai atlankyti, — Taip Jonas, Marytė, Kaip susidraugavo, Abu blogai gano, Nors rykščių daug gavo.

— J. Narutavičius

PIRKITE KARO BONUS!
GELBĖKIM DEMOKRATI-
JOM NUGALĖTI
PRIEŠĄ!

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Maurui. Išsibaigė leidinys ir vargu bau gausite kur nors. Lietuvoje irgi bus sunaikinta.

K. L-kui. Internacionalistiškai galvojant, tėvynė yra ten, kur gyveni. Tautiškai galvojant, tai tėvynė yra tavo gimtinė - gimta šalis.

J. Kaukui. Tos eilės tilpo jau seniai Marguty. Jos parašytos Pūstapėdžio. Netalpinsime.

M. P. Stanislovo diena yra 8 gegužės, ne 7. Kalendoriui yra klaida. Gaila, kad jos neatitaiso. Jau kelinti metai žymima 7 geg. Stanislovo diena. Ta diena yra Domicelių.

Radio Kl. Tik telefono vielomis galima susijungti. Telefono vielomis naudotis būtų pernelyg brangu. Pafigeriuokit, kiek jūs mokate už 3 min. pasikalbėjimą su New York'u....

Dain-kui. "Muzika ir Dainos" knyga jums kainu vienas doleris. Tiek pat kainuoja ir "Margučio Dainos" II Dalis.

G. Stružas. Ačiu už prenumeratą. Gavome. Margutį ši mėnesį suvėlinom išleisti, iš priežasties technišku kliūčių.

St. Charliečiui. Jūs ir nežinojot, kad pas jus yra tokiu senovišku dainų. "Baltramiejus" su "Cecilija" surado. Pasistengkite užrašyti žodžius ir prisiųskite Margučiui.

Nepolitikui. Aukų siuntimas priklauso nuo to, kokiems reikalams jos siunčiama. Lietuvos reikalai mums visiems turi rūpėti. Aukos gali būti paverstos propagandai, nors ir skirtos sušelpimo reikalams. Ištremtuosius pasiekti su aukomis, labai sunku, tiesiog negalima. Aukokite sulyg išgalės. Kitų tautų žmones daug daugiau aukauja. Imkite bolševikus, kiek jie suaukavo Rusijos reikalams! O ką Lietuvai?...

Patriotui. Margučio ofisas, galima drąsiai sakyti, pardavė daug daugiau Karo Bonu, negu kitu laikraščių ofisai. Tai pasitarnavimas savo šaliai ir sykiu tėvynei Lietuvai.

ATNAUJINKITE PRENUMERATĄ!

Margutis metams \$2.00
Pusei metų 1.00

adresas:

6755 South Western Avenue
CHICAGO, ILL.

Deganti Gazo Bonė, Marquette parke, kuri buvo prie 73-čios ir So. St. Louis Avenue, Chicago, Ill. Didžiulis, keturių motorų kariškas lėktuvas-bomberis, esant miglai smogė į bonę ir ji sprogo su trenksmu. Bomberis su 12 lakūnu žuvo liepsnose. Gaso bonė, pastatyta 1928 m. Peoples Gas Co. ir kainavo du milijonai dolerių. Bonė buvo 485 pėdų aukščio, su kyšuliu, tai virš 500 pėdų. Ji stovėjo nuo erodromo apie pusantros mylės atstume. Lakūnai, kurie buvo atskridę net iš Texas valstybės, miglose ieškojo vietos nusileisti ir beieškant sutiko nelaime. Iš didžiausios pasaulio gazo bonės (Gas Tankos), liko tik griaučiai... Toji nelaimė įvyko gegužės 20 dieną, pietų laike.

VIS DAUGIAU IR DAUGIAU AUKOJA KNYGAI "TIMELESS LITHUANIA"

Aukotojai iš Baltimorės:

D. L. K. Mindaugio Draugystė	 \$10.00
Mr. and Mrs. K. Akelaitis	 5.00
Jeronimas Merkelis	 5.00
Mr. and Mrs. John Gričina	 5.00
Mr. and Mrs. V. Velzys	 5.00
Mr. and Mrs. J. Belskis	 5.00
Antanas Janulaitis	 5.00
Dr. and Mrs. J. Laukaitis	 5.00

KITŲ KOLONIJŲ AUKOS

Margutis Vanagaitis, Chicago, Ill.	.. \$10.00
Dr. Al. M. Račkus, Chicago, Ill.	 10.00
Joseph J. Grish, Esq., Chicago, Ill.	.. 5.00
Frank Pukas, Philadelphia, Pa.	 5.00
Jonas Skinderis, Clinton, Ind.	 5.00
Feliksas J. Ziuris, Lakewood, Ohio	.. 5.00
Albinas Kušlis, Watertown, Conn.	.. 5.00
Felija Bačukionis, Westfield, N. J.	.. 5.00
Vytautas Markuzas, iš Detroit, Mich.,	
prisiuntė aukas šių Detroitiečių:	
Vincas Kazlauskas	 5.00
Antanas Kakanauskas	 5.00
P. M. Atko, Portland, Ore.	 1.00
Birutė A. Smailis-Pollock, Hamtramck,	
Michigan	 5.00
D. Kalėda, Pittsburgh, Pa.	 5.00
J. Plečkaitis, Aliquippa, Pa.	 3.00

KRISTOPAS IR EMILIJA ŽEMAIČIAI.
Philadelphia, Pa., kurie pusę metų įmokojo į LVS \$30.00, vėl prisiuntė \$2.00. Prisiųsime daugiau.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga, 6820 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

PROFESIONALAI, PRISIDĖKIT!

Dr. Norem "Timeless Lithuania" knygai leisti laikas nuo laiko atsiliepiu su auka ir mūsų profesionalai, bet palyginamai mažas jų nuošimtis, todėl prašome ir jų atsižiūrėti labiau į reikalą ir pasiskubinti atsiųsti savo auką.

Aukotojai didumoje yra paprasti Lietuviai, kurie mažai tą knygą ir skaitys, gi profesionalai ir moka Angliškai ir jiems ši knyga ypač bus naudinga, kaip lengviausia priemonė apsipažinti su Lietuva ir turėti sau medegos pažinti savo tautos istoriją. Tankiai pasitaiko kitataučiai draugai paklausia Lietuvinių advokatų, daktarų ir kitų profesijų žmonių:

"Where is Lithuania?"

"Who are the Lithuanians?"

"What is their language?"

Paskubėkit prisiųsti savo \$5 ar \$10 paramai šio didelio darbo, o jums "Timeless Lithuania" šimteriopai apsimokės.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA,

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

MAŽIEMS PASISKAITYTI

IŠMINTINGI VAIKAI.

Buvo puikus vasaros rytas. Dangus buvo giedras. Mažutis vėjelis vos vos lingavo medžių šakas ir lapus. Paukščiai linksmai čiulbėjo. Aš su savo draugu Kęstučiu per sodžiųėjau į laukus; abyšaliai sodžiaus gatvės augo medžiai.

— Žiū, kas ten! — staiga sušuko Kęstutis, ir mudu pamatėva kažin ką straksint keliu. Pribėgova pažiūrėti. Žiūriva — varnėniuko esama.

— Jis, tur būt, iškrito iš lizdo, — tarė Kęstutis: — dar negali palėkti ir straksi keliu — jį čia gali katė ar šuo pagauti!

— Pasigaukiva mudu jį ir užsiauginsiva! — taria Kęstučiui. Bet jis atsakė:

— Jo yra tėvas ir motina, kuriuodu juo rūpinasi; mudu negaliva atimti jo nuo tėvų!

— Bet jį gali šuo ar katė suėsti!

— Taip, gali! — pritarė Kęstutis: del to mudu turiva suieškoti jo tėvus ir atiduoti jiems vaiką.

Sulig tais žodžiais Kęstutis pavijo varnėniuką ir pasigavo. Paukštelis ėmė rėkti ir spurdėti rankose. Staiga išgirdova iš užpakalio kažin ką piktai čirškiant. Atsi-gręžėva, žiūriva — varnėno patelė, įsikan-dusi didelę trandę, seka paskui mus, tarytum sakydama: žiūrėkite, kokių pusryčių aš parnešiau savo vaikui, o jūs jį pasi-gavot.

— Eik pas motiną — ji tau pusryčių atnešė! — tarė Kęstutis, ir įmetė varnėniuką į tankų medį. Varnėniukas medyje ant šakos ir pasiliko. Mudu atsitolinova, o motina, linksmai čirškėdama, įtūpė į medį pas vaiką.

PAUKŠČIŲ VESTUVES.

Panainuosim tą dainutę,

Kaip paukšteliai vedės,

Kokia buvo ten gražybė,

Paukštelių linksmybė!

Juoda kuosa našlaitėlė

Tekėti norėjo,

O apuokas jaunikaitis

Ją vesti žadėjo.

Guđri varna pasipūtus

Norėj svočia būti,

Kad ir šokti nemokėjo —

Kerčioje pabūti.

Vanags svotas didžiai piktas

Visą prižiūtėjo,

Garnys piršlys ilgakojis,

Jam tame padėjo.

Vyturiukai muzikantai

Dailiai pačireno,

O dudutis lekiodamas

Vis tą pat dudeną.

O mažiuikai titilvikai

Jauni bernikaičiai,

Išsipustę, pasirėdę —

Visi kaip ponaičiai.

Kregždės druckės krykštė, švaistės —

Juos linksmai viliojo,

O tilvikai bernikaičiai

Jų visai nebojo.

O genelis margasparnis

Tiktai vaikštinėjo,

Prieš gegutę atsistojes

Vis linksmai šnekėjo.

O žuvėdra virėjėlė

Pietus pagamino,

Dagiliukai mažuliukai

Visiems išdalino.

O medšarka tarnaitėlė

Šaukštus sumazgojo,

Su strazdeliais pypkininkais

Gana prijuokojo.

O pelėda užpečkyje

Kampe sėdėdama:

— Kas tai mane nevadina?

Tarė dūšaudama.

Šikšnosparnis pasigėręs

Tik straipailinėjo,

O žvirbliukai piemenukai

Pasipešt norėjo.

Tie oželiai kraitininkai

Šarvų atvažinavo —

Šarvus rašė, skrynias nešė

Į vežimus savo.

O kieliukė šeimininkė

Šarvus suderėjo

Už tris dešimtis skatikų —

Tiek ir sumokėjo.

Tame baliuj vienos tiktai

Putpelės nebuvo —

Nuo vanago, piktos svoto,

Visos jos pražuvo . . .

KAS AŠ? (Mislė)

Aš noulat bėgu. Bebėgdamas aš išleidžiu keturis kartus po tris paukščius: tris baltus, tris margus, tris žalius ir tris rudus. Kiekvienas tų paukščių turi po keturis sparnus. Kiekvienas sparnas turi po septynias plunksnas. Kiekviena plunksna per pusę balta ir juoda.

Kai išlekia pirmieji trys (baltieji) paukščiai — visur atsiranda sniego, ledo, pūgų ir pusnių. Kai išlekia antrieji trys (margieji) visur atsiranda šilimos, gėlių, lapų ir paukščių. Kai išlekia tretieji trys (žalieji) — visur atsiranda žalumo, uogų, daržovių, ir kaitrų. Kai išlekia trys ketvirtieji (rudieji) — atsiranda daug visokių vaisių, šalnų, ūkanų, lietaus ir purvų.

Pasakykit kas aš? Kuo vardu mano paukščiai? Kuo vardu jų sparnai? Kuo vardu jų plunksnos? Kuo vardu jų plunksnų pusės?

PAVASARIS....

Aušta pavasario
Linksmoji diena,
Iš beržo tek' sula,
Kaip krikštols vienas.
Kaip medžiai žaliuoj,
Lapeliai linguoj
Ir lakštingala
Ik Mojaus galo,
Visokiais tonais
Vis dainuodama,
Diena ir naktį,
Nepaliaudama.

Visokie paukšteliai
Balsu čiulb' mielai.
Vyturis ant lauko
Lakioj netoliai.
Gegužė kukuoj,
Karvelis burkuoj.
Gied lakštingala,
Lig Biržio galo
Devyniais balsais
Giedodama,
Diena ir nakti,
Nepaliaudama.

Parlekia iš pietu
Linksmos blezdingos,
Po visas pastoges
Lando kregždingos.
Zylelė čypčioj,
Starkelė čikčioj,
Regėdams anas,
Laižos katinas,
Norėdams labai,
Jas pasigauti
Ir joms plunksneles,
Visas nurauti...

SENOVIŠKA DAINA.

Kaip mes augom, dalilio,
Trys sesutės, dalilio,
Dalilio, dalilio . . .
Mes turėjom, dalilio,
Po darželį, dalilio . . .

Vienam darže, dalidio,
Baltos rožės, dalilio . . .

Antram darže dalilio,
Žalios rūtos, dalilio . . .

Trečiam darže, dalilio,
Diemedėlis, dalilio . . .

Prisiuntė P. Sarpalius

KRAUJO LEGIONO ANTROSIOŠ GRUPĖS SĄRAŠAS

Žemiau seka pilnas sąrašas Antrosios Lietuvių Kraujo Legiono grupės, kuri aukavo kraują per Amerikos Raudonąjį Kryžių praeitą savaitę (gegužės 13 ir 14 dd.) vardan Amerikos pergalės ir Lietuvos išlaisvinimo.

Ona Aleliunienė, Marie Alexander, Stella Bagdon, Mary Barker, Marie Bell (2 syk) Ona Biežienė (2 syk) Adolfina Burba, Alice Burba, Petronėlė Bielunas, Josephine Chapas, Frances Dabulskis (2 syk), Ona Davidonis, S. Daugelienė, Valeria Domines, Marijona Endziulis, Lucy Esmon, Mary Galkus, K. Genis, Minnie Gerches, Isabel Gedvil, Vincenta Gedvilienė, Rožė Girjotienė, Helen Glozick, Violet Graikauskienė, Bernice Gregory, Frances Gurskienė, Stella Hawksworth, Ona Ivanauskienė, Kazimiera Jakubkienė (2 syk), Agota Janauskienė, Anna Janulienė, Ona Jonaitienė (3 syk), Elzbieta Jonikienė, Klementina Jozefaitis, Viktoras Juodelis (2 syk), Emilija Jundulis, Kostancija Karazija, Vera Kasilizauskienė, Emilija Kass, K. Kinčienė, Veronika Kilas (3 syk), Magdalena Kiškienė, Paulina Klikunienė, Vincenta Klimienė, Helen Krasauskienė, Amilija Kregždienė, Dom. Kuraitis, D. Kuraitienė (2 syk), Betty Lakom, Veronika Lapė, Elzietė Lemke, Petronėlė Lukas, Della Mankus (2 syk), Ona Martinonienė, B. Mikalauskienė, Ona Mikalauskienė, E. Millerienė (2 syk), Magd. Norkienė (2 syk), Elzb. Norvaišaitė (2 syk), Ona Paliliunienė (2 syk), Bertha Patrick (2 syk), Elzbieta Paulus, Barbara Pepper, Karolina Petkelienė, Tillie Petraitienė, Marijona Petrokienė, Ona Plukas (2 syk) Julia Pumputis, Kazys Piliponis (3 syk), Mary Radvilas, Mary Rauba, osepheine Reklevičienė, Monika Romanas, Elzbieta Rudauskienė, Adelė Rudman, Josephine Ruddy, Anna Sadunas, Martha Samonska, Elzb. Sandauskienė, Anna Shadbar (2 syk), Martha Senkus, Elzb. Širvinskienė (2 syk) Emma Seleikis, Sabina Šolienė, Katherine Soukup, B. Šliogerutė, B. Spitlienė, Anna Svilow, Josephine Tvankunas Ona Urbonienė, Ona Vaičekauskienė, Kazimiera Vaitekunas, Petr. Vaitkevičienė, Marijona Vaitkus, Anastasia Valančius, Olga Višniauskas, Valerija Zalubienė, Minnie Zapolski, Monika Zepaltis, Ona Zepaltis, Mary Zolp, Anastasia Zitkus, Mrs. H. Zebrauskas, Mar. Žimickienė.

Visiems kraują aukavusiems Amerikos Raudonajai Kryžius dėkuoja sekančiai: "Again your Lithuanian Legion of Blood Donors has made a very fine contribution to our armed forces."

For the past three years our country has passed through a crisis so dangerous that our minds and souls were filled with nothing but fear and it is only after such victories as occurred in North Africa that we can again listen to music with any

degree of comfort. I bring this nervous condition of the mind to view because of the support and wholehearted cooperation of a people who are willing to sacrifice in order that democratic principles be maintained and continue their growth. Your cooperation is gratifying indeed and knowing will have your continued support until this was ends, we may look into the future with confidence.

Your sincerely,

...RALPH A. BAIER,

Director American Red Cross Blood Donor Service."

Kraujo Legiono komitetas dėkuoja visiems kraujo aukotojams, ir laikraščiams bei radio valandų vedėjams, kurie gyvai kooperavo kraujo aukavimo vajuje.

JUOKAI

Daktaras. — Kas tiesa, aš negaliu atspėti jūsų ligos. Man rodos kad tai girtuokliavimas.

Ligonis. — Gerai daktare, tai aš ateisiu kai jus būsite blaivas.

— ★ —

— "Brangusai" sako jina, "aš skaičiau, kad Afrikoj randasi puslaukiniai žmonės, kurie savo sužieduotines maino ant arklių. Tu nemainytumei manęs ant arklio ar ne?"

— "Niekados. Jei bent jau kas pasiūlytu gerą automobilį", — atsakė jis.

— ★ —

Mokytoja: — "Na, Jonuk, pasakyk man kurioje dalyje pasaulio drambliai randami?"

Mokinys: — "Tai kad drambliai tokie dideli žvėrys turbūt niekas jų nepameta," atsakė Jonukas.

— ★ —

— "Vyras bando įlysti į mano kambarį pro langą", pareiškė klykenčių balsu susijaudinus senmergė, per telefoną...

— "Klausyk panelė, tu negerą numerį turi. Čia ne policija — o gaisrininkai," atsakė balsas per telefoną.

— "Aš žinau. Aš gaisrininkus ir šaukiu. Mano kambarys antrame aukšte tai jis be kopečių negalės įlysti," pareiškė senmergė...

— ★ —

TARPE JAUNOJŲ

— "Mano tėvas padarė tokia baidyklę, kad išbaidė žvirblius iš visos apilinkės."

— "Tai niekis". Sako antras. "Mano tėvas padarė tokią baidyklę, kad žvirbliai iš išgąsčio grąžino visus kviečius, kuriuos praeitą vasarą buvo nulesę"...

— ★ —

ATVIRUČIŲ PARDAVĖJAS: — "Štai su gražiu užrašu atvirutė — "Vienintelei mergelėi, kurią aš mylėjau"..."

JUREIVIS: — "Gerai panelė - duokite man tuziną jų"..."

Surinko.

A. J. ŽVIRBLIS.

STASYS LITVINAS

sako:

NAMŲ SAVININKAI! APTAISYKITE NAMĄ! LENTOS, BALKIAI, DURYS, LANGAI IR VISOKIA MEDŽIAGA. KREIPKITES Į —

Carr-Moody Lumber Company

3039 SO. HALSTED STREET

Telephone Victory 1272

CHICAGO, ILL.

CONRAD

Photo Studio

FOTOGRAFAS

Studija įrengta moderniškoms pirmos rūšies su užlaidomis ir Hollywood šviestomis. Darbas garantuotas.

420 W. 63rd St.

Tel. Englewood 5840—5883

Selemonavičiaus Mezgykla

Parduodam Vilnonius Švederius, Dideliems ir Mažiems, Vilnonės Pirštines, Vilnonės Kepuraites Mažiems Vaikučiams, Vilnonės Kojines dėl Vyrų ir Moterų. Vilnoniai apatiniai Marškiniai dėl Vyrų.

F. Selemonavičius, Sav.

504 WEST 33rd STREET

Arti Normal Avenue

CHICAGO, ILL.

Telephone Victory 3486

MARGUČIO RADIO PROGRAMAI

Nežiūrint kur jūs esate — namie, svečiuose ar automobiliu važiuojat, visuomet pasiklausykite MARGUČIO RADIO PROGRAMŲ iš WHFC (1450 kil.).

KAS VAKARĄ (išskyrus sekmadienius) kaip 9:30 val.

SEKMADIENIAIS — 100 valandą po pietų.

PENKADIENIAIS (extra programos) 7 — 8 val. vak.

Margučio Radio Programai yra vienintėliai KASDIENINIAI Radio programai vedami lietuviškoje dvasioje.

Norint pasigarsinti telefonuokite GROVEHLL 2242.

Adresas,

Margutis, 6755 So. Western Ave.

Chicago, Illinois

LAIDOJANT PASITARNAUS

LIETUVIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

*Nariai Chicagos Lietuvių Lai-
dotuvių Direktojų
Associacijos*

Tel. Yards 0781-0782

I. J. Zolp

1646 WEST 46th STREET

Telephone Canal 2515

Lachawicz ir Sūnai

2314 WEST 23rd PLACE

42-44 EAST 108th STREET

Tel. Pullman 1270

P. J. Ridikas

3354 SOUTH HALSTED STREET

Skyrius: 710 WEST 18th STREET

Visi Telefonai Yards 1419

Tel. Yards 4908

Antanas M. Phillips

3307 LITUANICA AVENUE

Tel. Yards 1138-1139

Mažeika ir Evanauskas

3319 LITUANICA AVENUE

Tel. Pullman 9661

Leonard F. Bukauskas

10821 SO. MICHIGAN AVENUE

Tel. Lafayette 3572

J. Liulevičius

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

KOPLYČIOS DYKAI VIŠOSE MIESTO DALYSE

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

